

ERHVERVSJURA

En ny måde at blive gjort ansvarlig på

ANSVAR: Der er dukket endnu en ansvarsform op, som man risikerer at ifalde, hvis man er medlem af bestyrelsen for eller er direktør i f.eks. et børsnoteret selskab eller et forsikringselskab.

LARS BO LANGSTED
professor
Juridisk Institut
Aalborg Universitet

finans@finans.dk

Som medlem af bestyrelsen i et børsnoteret selskab eller en finansiel virksomhed ved man, at man – ganske som andre bestyrelsesmedlemmer – lever med risikoen for at blive gjort personligt erstatningsansvarlig eller draget strafferetligt til ansvar.

Upåagtet af de fleste er der imidlertid nu dukket endnu en ansvarsform op, som man risikerer at ifalde, hvis man er medlem af bestyrelsen for eller er direktør i et børsnoteret selskab, et pengeinstitut, et forsikringselskab eller anden finansiel virksomhed.

Som nogle af læserne givetvis er klar over, vedtog Folketinget i forrige uge en række ændringer af revisorloven, primært som følge af en direktivændring, men også fordi der samtidig er trådt en forordning i kraft, der regulerer visse spørgsmål om lovpligtig revision af de nævnte selskaber.

Godt gemt et pænt stykke ned i ændringsloven dukker dette nye ansvar op: Fremover bliver Revisornævnet også kompetent til at pålægge de nævnte bestyrelsesmedlemmer og direktører et disciplinært ansvar for visse typer af forseelser.

Disciplinæransvar er normalt en ansvarsform, der er forbeholdt tjenestemænd og medlemmer af visse særligt

samfundsvigtige liberale erhverv, såsom revisorer og advokater.

Når de ikke "bare" er underlagt et potentielt straf- og erstatningsansvar som alle os andre, er det primært, fordi samfundet har et særligt behov for at kunne lægge deres arbejde til grund og derfor ønsker at kunne sanktionere selv mindre afvigelser fra det, man kan kræve af dem – og også sådanne fejl og forsømmelser, som ikke udløser tab hos nogen og derfor heller ikke kan medføre erstatningsansvar.

Man kan sige, at disciplinæransvaret egentlig er tænkt som et ansvar, der træder i kraft, før man kan gøre et strafansvar gældende og altså for mindre alvorlige fejl end dem, som man har straffebelagt.

Men nu inddrages altså en helt ny gruppe personer. Der åbner sig således risiko for en helt ny ansvarsform for ledelsesmedlemmerne i de såkaldte virksomheder af interesse for offentligheden.

Forudsætningen for at blive pålagt et disciplinært ansvar i form af en bøde på op til 300.000 kr. eller for en periode i op til tre år at blive frataget retten til at sidde i bestyrelsen, tilsynsrådet, direktionen eller revisionsudvalget i en virksomhed af interesse for offentligheden, er grundlæggende, at man »tilsidesætter en pligt, der følger af denne lov eller af (den nævnte) forordning«. For at kunne blive ramt af en fratagelse af retten til at sidde i et af de nævnte organer, skal der dog være tale om en »grov eller oftere

gentagen pligttilsidesættelse«.

Og hvad er det så for nogle pligter, der fremover kan medføre disciplinær-sanktion, hvis de ikke overholdes? Som det fremgik af citatet, er det primært pligter, der følger af revisorloven eller forordningen.

Revisorloven indeholder bl.a. krav om, at der skal nedsættes et revisionsudvalg, og forordningen kræver f.eks., at revisionsudvalget godkender revisors levering af andre ydelser, at revisionen skal i udbud, og at der skal ske rotation af revisionsvirksomheden. Hertil kommer overtrædelse af de regler i selskabsloven, der handler om valg og afsættelse af revisor og revisionsvirksomhed.

Det er imidlertid ikke alle ledelsens pligter i forhold til revisor, der kan medføre en disciplinær sanktion.

F.eks. vil man ikke kunne indbringe en direktør for Revisornævnet, hvis direktøren overtræder selskabslovens krav om, at ledelsen skal give en revisor alle de oplysninger, revisor har brug for. Og det er slet ikke de almindelige krav til ledelsen, der følger af selskabslovens øvrige regler, og som ikke har direkte relation til revision eller revisor.

Der er med andre ord ikke indført et generelt disciplinæransvar for ledelsesmedlemmerne, det er kun aktuelt ved tilsidesættelse af de pligter, der har særlig relation til at sikre revisionens uafhængighed i bred forstand.

Man kan måske undre sig over, at ledelsesmedlemmer-

ne kan indbringes for Revisornævnet, der jo har sin særlige kompetence og er sammensat til særligt at kunne behandle faglige spørgsmål vedrørende revision og revisorers pligttilsidesættelse, men det giver trods alt en vis mening. Dels er området for de kommende disciplinære »ledelsessager« udelukkende relateret til visse revisionsmæssige spørgsmål, dels bliver nævnet i disse sager sammensat med en ny type medlem, nemlig en repræsentant for regnskabsbrugere, der har »ledelseserfaring fra virksomheder af interesse for offentligheden«.

Endelig undgår man dermed at skulle etablere et helt nyt organ, der næppe ville komme til at behandle mange sager.

Det er interessant, at det i lovforslagets bemærkninger særligt fremhæves, at Revisornævnet, når der skal udmåles en bøde i denne nye type af sager, skal »tage hensyn til bødepraksis ved overtrædelse af ledelsesansvar«.

Konsekvensen af det vil efter al sandsynlighed være, at de bøder, der måtte blive givet til sådanne medlemmer af ledelserne, vil være betydeligt lavere end de bøder, der normalt udmåles i nævnet til revisorer, der tilsidesætter deres pligter.

En normal bødestørrelse ved Revisornævnet vil således ofte være omkring 50.000 kr., og der skal ikke meget til, før den bliver større. En normal bøde i det strafferetlige system, hvis vi ser bort fra enkelte særlige

”

Til beroligelse for de nye potentielt "disciplinæransvarsramte" ledelsesmedlemmer skal nævnes, at disciplinært ansvar ikke er et objektivi-ansvar, men også selskabet

områder, vil hyppigt ligge i niveauet omkring 10.000 kr.

Til beroligelse for de nye potentielt "disciplinæransvarsramte" ledelsesmedlemmer skal nævnes, at disciplinært ansvar ikke er et objektivi-ansvar. Man skal således kunne bebrejde det enkelte ledelsesmedlem, at revisionen f.eks. ikke har været i udbud, enten som forsætligt (at de vidste det) eller som uagtsomt (at de burde have vidst det). Oven i købet er der indført hjemmel til ikke blot at pålægge de enkelte medlemmer ansvar, men også selskabet som sådan.

Om denne mulighed for selskabsansvar også skal håndteres som i strafferetten, hvor det normale udgangspunkt vil være, at man først og fremmest går efter selskabet, og kun hvis der er tale om forsæt eller grov uagtsomhed fra den øverste ledelses side, også inddrager dem, ved vi endnu ikke.

Henvisningen til »bødepraksis ved overtrædelse af ledelsesansvar« kunne dog måske tale for, at man også vil anvende denne angrebsvinkel ved de kommende disciplinære sager. På den anden side er et disciplinært ansvar typisk et, hvor den enkelte, fysiske person betragtes som den primært ansvarlige.

Der er næppe nogen, der forventer et stort antal disciplinærsager af den nye slags. Men det bliver interessant at se, hvorledes Revisornævnet vil håndtere denne nye opgave – ikke mindst for de enkelte indklagede ledelsesmedlemmer.

Det bliver interessant at se, hvorledes Revisornævnet vil håndtere denne nye opgave, forudser Lars Bo Langsted.
Illustration: Rasmus Sand Høyer